

**SEMINARIUM
SĘDZIOWSKIE DZN
09.12.2024**

REGULAMIN SĘDZIÓW NARCIARSKICH

Sprawy sędziowskie

281

- ▶ Wszystkimi sprawami sędziowskimi w Polskim Związku Narciarskim kieruje Wydział Sędziowski PZN (WS).

282

- ▶ Do sędziowania w zawodach narciarskich upoważnieni są wyłącznie sędziowie narciarscy licencjonowani, mianowani zgodnie z postanowieniami niniejszego Regulaminu.

STOPNIE SĘDZIOWSKIE

283 Stopnie sędziowskie są następujące:

- ▶ a. sędzia kandydat
- ▶ b. sędzia klubowy
- ▶ c. sędzia okręgowy
- ▶ d. sędzia związkowy
- ▶ e. sędzia FIS

284 Nadawanie stopni sędziowskich

284.1 Prawo nadawania stopni sędziowskich mają:

- ▶ a. Wydział Sędziowski – wszystkich stopni
- ▶ b. Komisja Sędziowska PZN – do stopnia związkowego
- ▶ c. Terenowa Komisja Sędziowska – stopnie kandydata, klubowego i okręgowego

STOPNIE SĘDZIOWSKIE - PROCEDURY

284.2

Sędzią PZN może zostać narciarz (narciarka), snowboardzista (snowboardzistka), który ukończył 18 lat i posiada nieposzlakowaną przeszłość oraz spełni warunki:

- ▶ a. weźmie udział w kursie sędziowskim
- ▶ b. złożył egzamin sędziowski z wynikiem pozytywnym
- ▶ c. złoży wniosek o nadanie licencji sędziego wraz z załącznikami
- ▶ d. uzyska licencję Sędziego PZN

284.2.1

Komisja Sędziowska OZN/ZW może wyjątkowo wyrazić zgodę na obniżenie warunku dotyczącego wieku do ukończonych 16 lat, ale awans na sędziego klubowego posiadającego licencję wymaga ukończonych 18 lat.

284.2.2 Górny wiek pracy sędziego wynosi 70 lat.

284.2.3 Górny wiek pracy Delegatów Technicznych wynosi 65 lat.

284.2.4 Na wniosek Komisji Sędziowskiej uprawnienia sędziego i delegata mogą zostać przedłużone o rok.

WARUNKI UZYSKANIA STOPNI SEDZIOWSKICH

284.3 Warunki uzyskania poszczególnych stopni sędziowskich:

- ▶ **a. stopień sędziego kandydata** – po zdaniu z wynikiem pozytywnym egzaminu teoretycznego, poprzedzonego kursem dla kandydatów – sędzia otrzymuje zaświadczenie
- ▶ **b. stopień sędziego klubowego** – po sędziowaniu co najmniej 3 zawodów w ciągu roku i wykazaniu na nich praktycznej znajomości sędziowania, ukończeniu seminarium licencyjnego – sędzia otrzymuje licencję.
- ▶ **c. stopień sędziego okręgowego** – po sędziowaniu co najmniej 15 dni i po zdaniu egzaminu na sędziego okręgowego, poprzedzonego szkoleniem organizowanym za zgodą Wydziału Sędziowskiego PZN.
- ▶ **d. stopień sędziego związkowego** – posiadanie wszechstronnej praktyki sędziowskiej, pełnienie funkcji kierownika zawodów szczebla OZN, po co najmniej 3 letnim stażu w stopniu sędziego okręgowego, po sędziowaniu w ostatnich trzech sezonach co najmniej 8 dni, po zdaniu egzaminu na stopień sędziego związkowego, poprzedzonego szkoleniem organizowanym przez Wydział Sędziowski PZN.
- ▶ **e. stopień sędziego FIS** – posiadanie stopnia sędziego związkowego co najmniej od 5 lat, szkolenie sędziów na seminariach w ostatnich 3 sezonach, po sędziowaniu w ostatnich 3 sezonach co najmniej 5 dni, udział w sędziowaniu co najmniej 2 zawodów centralnych w ostatnich 3 sezonach minimum 5 dni, znajomość języka angielskiego w stopniu komunikatywnym, złożenie z wynikiem pozytywnym egzaminu poprzedzonego szkoleniem organizowanym przez Wydział Sędziowski PZN.

284.4 Sędziami „Jubilatami” są sędziowie, którzy mają nieprzerwany staż sędziowski 20 lat. Sędziowie Jubilaci, aktywni, mający staż 20 letni otrzymują odznakę złotą i dyplom gratulacyjny z Wydziału Sędziowskiego PZN. Wnioski umotywowane składają Terenowe Komisje Sędziowskie do Wydziału Sędziowskiego PZN.

284.5 Sędzią „Honorowym” może zostać sędzia wybitnie zasłużony, który zaprzestał działalności sędziowskiej. Tytuł sędziego „Honorowego” nadaje Zarząd PZN na wniosek Wydziału Sędziowskiego PZN. Odpowiednie materiały dostarczają Komisje Sędziowskie do Wydziału Sędziowskiego PZN.

284.6 Sędziowie stopnia klubowego mający zdawać egzamin na sędziów okręgowych mogą w sezonie przed egzaminem, za zgodą Terenowej Komisji Sędziowskiej, pełnić funkcje również przewidziane dla sędziów okręgowych. Podobnie sędziowie okręgowi mający zdawać egzamin na sędziów związkowych, mogą za zgodą Terenowej Komisji Sędziowskiej pełnić funkcje zastrzeżone dla sędziów związkowych.

284.7 Wnioski o dopuszczenie do egzaminu na wyższy stopień winny składać Terenowe Komisje Sędziowskie do WS PZN, wraz z dowodami spełnienia wymaganych warunków do awansu.

UPOWAŻNIENIE DO SEDZIOWANIA

- ▶ **285 Upoważnienie do sędziowania.**
- ▶ **285.1 Sędziowie kandydaci** mogą pełnić wszystkie funkcje na zawodach klubowych, szkolnych itp. pod warunkiem, że kierownikiem zawodów będzie sędzia przynajmniej w stopniu sędziego klubowego. Poza tym mogą pełnić funkcje pomocnicze na zawodach okręgowych.
- ▶ **285.2 Sędziowie klubowi licencjonowani** mogą na zawodach organizowanych w skali okręgu, pełnić wszystkie funkcje z wyjątkiem kierownika zawodów, kierownika pomiaru czasu i obliczeń.
- ▶ **285.3 Sędziowie okręgowi licencjonowani** mogą pełnić na wszystkich zawodach w kraju wszystkie funkcje, z wyjątkiem zastrzeżonych dla sędziów związkowych, jak i wymagających posiadania specjalizacji.
- ▶ **285.4 Sędziowie związkowi licencjonowani** mogą pełnić wszystkie funkcje na zawodach w kraju. Na zawodach centralnych sędziowie związkowi mogą pełnić wszystkie funkcje z wyjątkiem funkcji wymagających posiadania specjalizacji.
- ▶ **285.5 Sędziowie FIS licencjonowani** mają wszystkie uprawnienia przyznane sędziom związkowym a ponadto tylko oni mogą pełnić wszystkie funkcje kierownicze na zawodach międzynarodowych w kraju.

SPECJALIZACJE SĘDZIOWSKIE

286 Specjalizacje

286.1 Posiadanie specjalizacji jest wymagane do pełnienia funkcji:

- ▶ a. sędziego orzekającego („O”),
- ▶ b. ustawiacza w konkurencjach zjazdowych („U1”).
- ▶ c. ustawiacza w konkurencjach zjazdowych w zawodach powszechnych („U2”).
- ▶ d. delegata technicznego („DT”) do biegów, skoków, KN, zjazdów, snowboardu
- ▶ e. kierownika biura zawodów („BZ”).
- ▶ f. kierownika zawodów („KZ”)
- ▶ g. snowboard zjazdy („SNZ”)
- ▶ h. snowboard freestyle i freeski („SNF”)

286.2 Specjalizację uzyskuje się w wyniku ukończenia przeszkolenia z wynikiem pozytywnym.

286.3 O specjalizacje mogą się ubiegać:

- ▶ a. sędziowie co najmniej stopnia klubowego z dwuletnim stażem, aktywni, z dużym doświadczeniem w danym kierunku na sędziego orzekającego („O”) i ustawiacza na imprezach powszechnych („U2”).
- ▶ b. sędziowie co najmniej okręgowi, doświadczeni specjaliści na delegata technicznego oraz kierownika biur zawodów („BZ”).
- ▶ c. aktualni trenerzy, posiadający uprawnienia sędziego co najmniej stopnia klubowego na ustawiacza w konkurencjach zjazdowych („U1”).
- ▶ d. doświadczeni sędziowie stopnia co najmniej okręgowego na kierownika zawodów („KZ”).

SPECJALIZACJE CD.

▶ 286.4

- ▶ **Sędziom orzekającym**, którzy w sezonie orzekali przynajmniej przez dwa dni, KS PZN przedłuża ważność specjalizacji na wniosek przewodniczącego TKS jak długo nie ulegną zmianie przepisy o orzekaniu.

▶ 286.5

- ▶ **Kandydat na delegata technicznego**, po ukończeniu szkolenia teoretycznego zakończonego egzaminem odbywa praktykę pod nadzorem wyznaczonego DT (minimum 5 zawodów w ciągu dwóch po sobie następujących sezonów). Po ukończeniu praktyki pod nadzorem DT i przy jego pozytywnej opinii zostaje mianowany DT. Kandydat na DT może mieć najwyżej 40 lat

▶ 286.5.1

- ▶ **DT mają obowiązek uczestniczyć w corocznych seminariach.**

▶ 286.6

- ▶ **Ważność nadanej specjalizacji trwa 3 lata.** Przedłużenie następuje na wniosek przewodniczącego TKS.

SPECJALIZACJE CD.

286.7

- ▶ **W skali międzynarodowej uzyskuje się specjalizacje:**
- ▶ **a.** w orzekaniu stylu skoków, na podstawie zdania egzaminu na seminarium FIS – uzyskanie tytułu sędziego orzekającego FIS
- ▶ **b.** delegata technicznego FIS w biegach, skokach, kombinacji norweskiej, zjazdach i snowboardzie na podstawie udziału w szkoleniu na seminarium FIS, zdaniu egzaminu, odbyciu praktyki a następnie unifikowaniu uprawnień FIS.
- ▶ **c.** w ustawianiu tras zjazdowych – na podstawie przeszkolenia FIS
- ▶ **d.** sędziego stylu w snowboardzie i freeski na podstawie przeszkolenia FIS

286.8

- ▶ **Wydział Sędziowski nadaje wszystkie specjalizacje krajowe i potwierdza specjalizacje międzynarodowe.**

EGZAMINY I KURSY

287 Egzamin i kursy.

287.1

Kandydaci na sędziów kandydatów przy egzaminie winni wykazać się znajomością:

- ▶ **a.** całości Narciarskiego Regulaminu Sportowego (NRS).
- ▶ **b.** Regulaminu Sędziów Narciarskich
- ▶ **c.** organizacji zawodów narciarskich
- ▶ **d.** obliczenia wyników i punktów w konkurencjach narciarskich
- ▶ **e.** historii organizacji narciarstwa w Polsce i na świecie
- ▶ **f.** elementów wytycznych sportowych PZN – dotyczących Wydziału Sędziowskiego oraz przepisów narciarskich.

287.2

- ▶ Kandydaci na sędziów klubowych winni spełniać warunki artykułu **284.3.b** i wziąć udział w seminarium sędziowskim.

EGZAMINY I KURSY CD.

- ▶ **287.3** Kandydaci na sędziów okręgowych powinni spełniać wymagania artykułu **284.3.c** i ponadto znać m.in.:
 - ▶ **a.** szczegółowo NRS, zasadnicze dane o budowie tras i skoczni
 - ▶ **b.** dokładne obliczenia m.in.: FIS i POL punktów i klas sportowych
 - ▶ **c.** wytyczne sportowe PZN – całość
- ▶ **287.4** Kandydaci na sędziów związkowych powinni spełniać wymagania artykułu **284.3 d** i ponadto znać m.in.:
 - ▶ **a.** szczegółowo NRS i wszystkie obliczenia
 - ▶ **b.** historię narciarstwa światowego i organizację FIS
 - ▶ **c.** regulaminy Pucharów FIS/PZN.
 - ▶ **d.** dokładna znajomość biura zawodów i biura obliczeń

- ▶ **287.5** Kandydaci na sędziów FIS powinni odpowiadać warunkom przedstawionym w artykule **284.3 e** oraz wziąć udział w kursie zakończonym egzaminem.
- ▶ **287.6** Program kursów i egzaminów sędziowskich ustala Wydział Sędziowski PZN.
- ▶ **287.7** Do prowadzenia wykładów na kursach mają prawo sędziowie specjaliści w danej dziedzinie i konkurencji, zatwierdzeni przez Wydział Sędziowski, Komisję Sędziowską, Komisje Delegatów Technicznych lub Terenową Komisję Sędziowską odpowiednio do stopnia kursu.
- ▶ Na kursach podstawowych i seminariach kierownikiem musi być Przewodniczący TKS lub osoba przez niego upoważniona.

Komisje egzaminacyjne

- ▶ **288 Komisje egzaminacyjne.**
- ▶ **288.1**
- ▶ Do egzaminów na sędziów kandydatów – komisję wyznacza TKS spośród sędziów specjalistów w danej dziedzinie i konkurencji.
- ▶ **288.2**
- ▶ Do egzaminów na sędziów okręgowych – komisję wyznacza TKS, a przewodniczącego wyznacza Komisja Sędziowska PZN.
- ▶ **288.3**
- ▶ Do egzaminów na sędziów związkowych i FIS komisję wyznacza Wydział Sędziowski PZN.

Ewidencja sędziów, licencje

- ▶ **289 Ewidencja sędziów, licencje.**
- ▶ **289.1**
- ▶ Każdy sędzia musi uzyskać licencję sędziowską (od stopnia sędziego klubowego).
- ▶ **289.2**
- ▶ Warunkiem uzyskania licencji jest udział w seminarium licencyjnym i złożenie przez sędziego odpowiedniego wniosku.
- ▶ **289.3**
- ▶ Sędzia otrzymuje licencję sędziowską wraz z numerem.
- ▶ **289.4**
- ▶ Ważność licencji sędziowskiej przedłuża się co roku po odbyciu seminarium i opłaceniu składki.
- ▶ **289.5**
- ▶ Wydział Sędziowski nadaje licencję sędziowskie.

▶ **289.6**

- ▶ Wydział Sędziowski prowadzi centralną ewidencję sędziów licencjonowanych.

▶ **289.7**

- ▶ Terenowe Komisje Sędziowskie prowadzą ewidencję swoich sędziów oraz ewentualnie przebieg ich pracy.

▶ **289.8**

- ▶ Terenowe Komisje Sędziowskie dokonują aktualizacji list sędziowskich i przesyłają informację co roku do Wydziału Sędziowskiego PZN.

▶ **289.9**

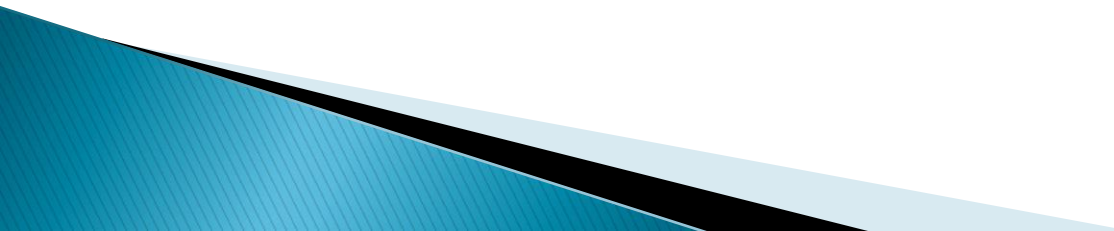
- ▶ Wydział Sędziowski PZN sporządza okresowo centralną listę sędziów.

Prawa sędziego

- ▶ **290 Prawa sędziego**
- ▶ **Sędzia narciarski licencjonowany ma prawo do:**
 - **a.** zwrotu kosztów podróży, diet, wynagrodzenia sędziowskiego zgodnie z przepisami obowiązującymi w PZN i ogłoszonymi w Wytycznych Sportowych
 - **b.** noszenia odznaki oraz opaski sędziowskiej w czasie pełnienia funkcji sędziowskiej
 - **c.** DT do ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej na zawodach – przez KO zawodów

Obowiązki sędziego

- ▶ **291**
- ▶ **Obowiązki sędziego. Do obowiązków sędziego narciarskiego należą:**
 - a.** gruntowna znajomość i przestrzeganie przepisów NRS na zawodach w kraju oraz znajomości wytycznych sportowych PZN;
 - b.** pełnienie funkcji sędziego, organizatora, względnie obserwatora zawodów narciarskich, po otrzymaniu powołania z Wydziału Sędziowskiego.
 - c.** przestrzeganie etyki sportowej;
 - d.** branie udziału w corocznych seminariach, kursach, odprawach sędziowskich organizowanych przez WS PZN lub TKS;
 - e.** podporządkowanie się decyzjom kierownictwa zawodów;
 - f.** sporządzanie wymaganych sprawozdań z zawodów (SG i DT);

- ▶ **g.** wykazywanie aktywności sędziowskiej i organizacyjnej na terenie swojego okręgu;
 - ▶ **h.** rejestrowanie się w Terenowej Komisji Sędziowskiej (zmiany adresów, telefonów i in.);
 - ▶ **i.** stawianie się na wezwanie Wydziału Sędziowskiego PZN, OZN do egzaminu weryfikacyjnego;
 - ▶ **j.** realizowanie zadań dodatkowych wynikających z postanowień NRS czy specjalnych wytycznych w przypadku powierzania funkcji kierowniczych, rozjemcy itp.;
 - ▶ **k.** udział w corocznych seminariach jest warunkiem przedłużenia ważności licencji sędziowskiej.
-

Wyznaczanie i powoływanie sędziów

292 Wyznaczanie i powoływanie sędziów.

- 292.1** Wydział Sędziowski PZN wyznacza i powołuje DT, as DT, Sędziów orzekających, rozjemców, technicznych na zawody umieszczone w centralnym kalendarzu imprez PZN.
- 292.1.1** DT i SG w snowboardzie na zawody centralne wyznacza i powołuje przewodniczący KS Snowboardu PZN.
- 292.2** Terenowe Komisje Sędziowskie wyznaczają i powołują pozostałych sędziów na zawody organizowane na ich terenie (wyjątek paragraf 292.1).
- 292.3** Organizatorzy zawodów narciarskich obowiązani są do zwracania się do Terenowej Komisji Sędziowskiej z prośbą o wyznaczenie sędziów na zawody, podając termin, program zawodów, miejsce i termin stawienia się sędziów, ilość sędziów.
- 292.4** Komisje Sędziowskie powinny wyciągnąć konsekwencje dyscyplinarne w stosunku do sędziów, którzy mimo otrzymania powołania i potwierdzenia swojej obecności nie stawili się do sędziowania bez usprawiedliwienia.
- 292.5** Nie można być równocześnie sędzią i kierownikiem lub trenerem drużyny na zawodach centralnych.

Kary i spory

293 Kary

- ▶ **293.1** Prawo nakładania kar przysługuje Komisjom Sędziowskim zgodnie z Regulaminem Sędziów.
- ▶ **293.2** Sędzia, który zmienia umyślnie faktycznie uzyskany wynik, będzie zdyskwalifikowany.
- ▶ **293.3** Skreśleń sędziów dokonują Terenowe Komisje Sędziowskie, w których są oni zarejestrowani.
- ▶ **293.4** Mogą być nakładane następujące kary: – uwaga ustna – uwaga na piśmie – okresowe zawieszenie w prawach sędziego – dyskwalifikacja – skreślenie z listy sędziów

294 Spory

- ▶ **294.1** Sprawy sporne między sędziami rozstrzygają Komisje Sędziowskie, które ustalają arbitra podejmującego próbę pogodzenia stron.
- ▶ **294.2** W przypadku niedoprowadzenia do ugody, sprawę przekazują do rozstrzygnięcia WS PZN.

Wydawanie licencji sędziowskich i zaświadczeń.

295

- ▶ Wydawanie licencji sędziowskich i zaświadczeń.

295.1

- ▶ Wydział Sędziowski PZN wydaje licencje sędziowskie wszystkich stopni.

295.2

- ▶ Terenowe Komisje Sędziowskie wydają zaświadczenia dla sędziów kandydatów potwierdzające zdanie egzaminu teoretycznego (z ważnością na dwa lata).

Skreślenie z listy sędziów

296 Skreślenie z listy sędziów.

296.1 Sędzią narciarskim przestaje być:

- ▶ **a.** kto zgłosi rezygnację z funkcji sędziego
- ▶ **b.** kto nie spełnia obowiązków określonych artykułem 291
- ▶ **c.** sędzia kandydat, który w przeciągu dwóch lat nie został sędzią klubowym
- ▶ **d.** sędzia zdyskwalifikowany
- ▶ **e.** sędzia, który bez uzasadnienia pisemnego nie uczestniczy w dwóch po sobie następujących seminariach

296.2 Sędzia przewidujący niemożność pełnienia funkcji sędziowskiej przez co najmniej dwa sezony powinien się ubiegać o urlopowanie.

296.3 Sędzia skreślony z listy sędziów **w myśl postanowień artykułu 296.1a, b, c** może ubiegać się o wprowadzenie ponownie na listę sędziów. Decyzję wydaje ta Komisja Sędziowska, która jest upoważniona do nadawania odnośnego stopnia sędziowskiego. Ponowne wprowadzenie na listę sędziowską musi być uwarunkowane wzięciem udziału w seminarium zakończonym pozytywnym wynikiem egzaminu sprawdzającego.

Kontrole i instruktaż

297 Kontrole i instruktaż.

- ▶ Członkowie Wydziału Sędziowskiego PZN na podstawie delegacji z PZN a członkowie TKS na podstawie delegacji z OZN, mają prawo do przeprowadzenia instruktażu i kontroli prowadzenia zawodów, ewidencji sędziów, akcji szkoleniowych.
- ▶ Członkom Terenowej Komisji Sędziowskiej powyższe uprawnienia przysługują na zawodach do szczebla okręgowego.

298 Różne.

298.1 Trenerzy w zakresie swych specjalności mają uprawnienia do pełnienia na zawodach w kraju funkcji ustawiacza w konkurencjach zjazdowych, kierownika tras biegowych i kierownika progu.

Do pełnienia wymienionych funkcji należy w pierwszej kolejności powoływać sędziów będących trenerami.

Sędziowie z uprawnieniami FIS

299 Sędziowie z uprawnieniami FIS

- ▶ **299.1** Sędzia reprezentujący PZN wysłany na szkolenie szczebla FIS zobowiązuje się do czynnego udziału w seminariach krajowych i szkoleniach sędziowskich w kraju.
- ▶ **299.2** Wynagrodzenia sędziów FIS są regulowane ICR a w przypadku międzynarodowych zawodów w kraju opisane w NRS danej dyscypliny oraz Wytycznych Sportowych na dany sezon.
- ▶ **299.3** Podczas zawodów międzynarodowych w kraju kluczowe funkcje poza jury zawodów powinny być obsadzone sędziami z uprawnieniami FIS.

▶ **DZIĘKUJĘ**